

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

2011-02-10

Bilaga 3
Dnr 511-6479-2000

Sida
1(7)

Skötselplan

tillhörande Länsstyrelsens beslut om bildande av

Långemossens naturreservat

Lilla Edets och Trollhättans kommuner.

Långemossens nordvästra del.

I. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

ÖVERGRIPANDE MÅL

Målet med skötseln skall vara att bevara områdets orördhet och av bl.a. denna betingade biologiska värden. Målet är i andra hand att tillvarata de förutsättningar för friluftsliv som betingas av vildmarkskaraktären, orördheten och det intressanta växt- och djurlivet.

Beträffande *skogen* i reservatet innebär detta bl.a. att en ytterligare utveckling mot naturskog skall främjas genom att skogen lämnas för fri utveckling med ökande andel gamla träd, torrakor, lågor etc. Ett viktigt syfte är att naturskogsgynnade växt- och djurarter skall bevaras i goda populationer och helst öka i antal.

Även vad gäller områdets *våtmarker* bedöms förutsättningarna för de biologiska värdena bäst kunna bevaras genom fri utveckling av biotoperna. Detta gäller såväl den öppna myrmarken som den relativt stora arealen sumpskog.

RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

Skötsel av skog

Skogen i området skall lämnas för fri utveckling. Vindfällen och andra kullfallna träd skall således som regel ej upparbetas. Träd som blockerar framkomligheten på stigar som märkts ut får genom naturvårdsförvaltarens försorg kapas och läggas åt sidan. Detsamma gäller träd vid reservatets gräns som kan orsaka skada på omgivningen.

Enligt vad som följer av föreskrifterna för reservatet och förekommande avtal med berörda markägare har reservatsförvaltningen ett ansvar för att kontrollera förekomsten av insektsskador i reservatet och vid behov vidta åtgärder för att begränsa risken för omfattande påverkan på omgivande skogar. Möjligheten att via Naturvårdsverket utge ersättning till markägare i reservatets omgivning ska därvid beaktas.

För eventuella skogsvårdsåtgärder som aktualiseras efter t.ex. skogsbrand eller omfattande insektsangrepp kan medgivande av undantag från föreskrifterna för reservatet erfordras. Vid prövning skall därvid särskilt beaktas de råd och anvisningar om skogsskydd i naturskyddade områden som meddelas av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

Skötsel- och kvalitetsmål för skogsmarken: Naturskog. Inga spår av skogsbruk. God tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier. Naturskogsarter såsom knappslavar, vedsvampar och hackspettar ska ha gynnsam bevarandestatus.

Skötsel- och kvalitetsmål för myrmarken: Orörda våtmarker med intakt hydrologi. Våtmarksgynnad flora och fauna ska vara väl företrädd.

Naturskogsområdet på Långemossens västsida.

Vägar

Utdrivning av skog och annan körning som behövs för pågående markanvändning inom fastigheter i och i anslutning till reservatet får ske på den väg, betecknad drivningsväg på beslutskartan, som löper genom området mellan Långemossen och Kullemossen. Reservatsbestämmelserna medger att vägen sköts med normala underhållsåtgärder.

Befintlig bilväg i sydligaste delen av området (Barsjön-Långemossens vägsamfällighet) ingår ej i reservatsområdet. Normalt underhåll av vägen berörs ej av reservatsföreskrifterna. Reservatsföreskrifterna medger att det i samband med avverkning tillfälligt (under maximalt sex månader) får anordnas upplag av virke i direkt anslutning till denna väg; inför sådan åtgärd ska samråd ske med reservatets förvaltare.

Kraftledningsgator

Befintliga kraftledningsgator längs reservatets västsida och östsida innefattas ej i naturreservatet. Normalt underhåll av gatorna, eventuell utdrivning av skog i dessa etc berörs ej av reservatsföreskrifterna.

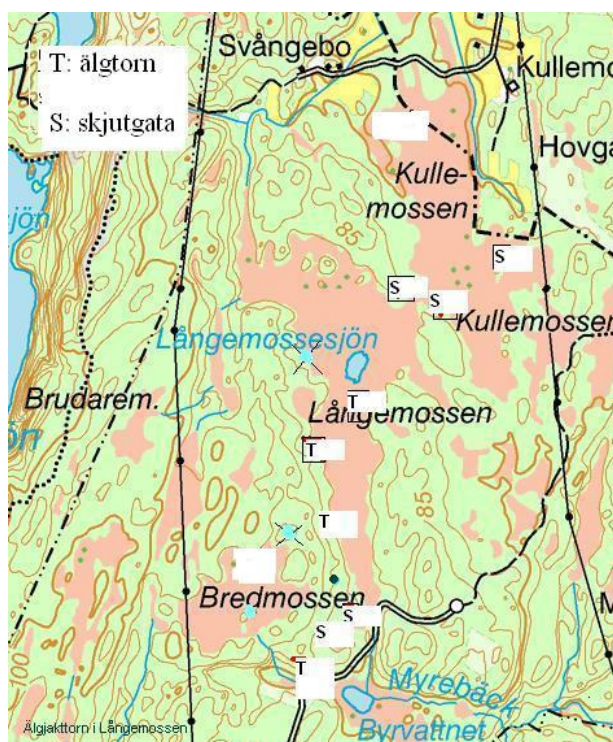
Dikning och dikesrensning

För såväl dikning som dikesrensning gäller förbud enligt reservatsföreskrifterna; reservatets våtmarker ska så långt möjligt bevaras orörda i hydrologiskt avseende. Befintligt dike intill bilvägen längst i söder kan underhållas utan hinder av reservatsföreskrifterna.

Om det erfordras för att upprätthålla avvattningen på angränsande fastighet utanför reservatet, får även avloppsdike vid Grönedal i sydligaste delen av reservatet underhållas genom förvaltarens försorg.

Jakt

I reservatet gäller tillståndsplikt för fågeljakt (tjäder, orre m.fl.). Övrig jakt regleras ej genom reservatsbestämmelserna. Befintliga skjutgator får underhållas genom röjning utan hinder av reservatsföreskriften A8. Rökda skjutgator finns vid jakttornen i nordvästra delen av Kullemossen (Svångebo 1:1), söder om Långemossesjön (Tunge 1:17), på Långemossens västsida (Tunge-Torp 1:3, 1:5 och 2:3). Dessutom finns rökda skjutgator på ytterligare ca fem platser i reservatsområdet: Bredhult 2:10 samt Tunge-Torp 1:3 (2 st) och 2:3 (2 st).

Reservatsbestämmelserna utgör inte hinder för underhåll av befintliga jakttorn. Bestämmelserna medger dock inte uppförande av nya torn. Uttransport med motordrivet fordon av inom reservatet fälld älg, kronhjort eller vildsvin får utföras endast på sådant sätt att mark- och vegetationsskador av betydelse ej uppkommer.

II. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

ÖVERGRIPANDE MÅL

Målsättningen är att främja förutsättningarna för naturstudier och vildmarksbetonade naturupplevelser genom att bevara områdets orörda karaktär och intressanta växt- och djurliv. Området skall hållas tillgängligt för allmänheten genom lämpliga parkeringsmöjligheter och stigar.

RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

Tillgänglighet

Långemosseområdet är relativt svårtillgängligt. Till fots kan man nå reservatet via stigar från Rysjöns rekreationsområde i väster, t.ex. från Rysjöleden på höjdområdet öster om sjön. Vidare kan norra delarna nås via bilvägar från Sjuntorpsområdet.

En *parkeringsplats* för 3-5 bilar skall anläggas intill befintlig bilväg i norra delen av reservatet, se beslutskartan (bilaga 1). P-platsen nås från väg 2012 vid Fors samt därifrån väg 2009 och enskilda vägen 380 Råda-Kulle mossen.

Förvaltaren skall vidare iordningställa och märka ut lämpliga *stigar* inom reservatet. Ungefärlig stigsträckning är markerad på beslutskartan, bilaga 1. I första hand utnyttjas befintliga stigar. Några nya stigar bör i övrigt ej anläggas; för anläggande av helt ny stig krävs tillstånd enligt föreskrift A16.

Beträffande sådan stig som naturvårdsförvaltaren märkt ut gäller att underhåll får ske utan hinder av reservatsföreskrifterna A8 och 9, dvs träd som fallit över stigen får kapas och läggas åt sidan så att framkomligheten bibehålls.

En enklare rastplats med sittbänk och liten informationsskylt ska anläggas på den mindre udde som skjuter ut på Kulle mossens östsida; till denna rastplats leder en stig från parkeringsplatsen i norr (se bilaga 1). Viss röjning vid rastplatsen bör utföras för att tillskapa utsikt över mosseplanet.

Flera befintliga stigar och vägar på angränsande marker leder fram till olika delar av reservatet. Nyttjande av dessa för besökarnas tillträde till reservatet bör om möjligt regleras i särskilda avtal med berörda markägare. Särskilt angeläget är att ansluta stigarna i reservatet till den s.k. Rysjöleden i väster (jfr karta, bilaga 1).

Informationsskyltningen skall koncentreras till parkeringsplatsen norr om Kulle mossen och om möjligt ett lämpligt läge i anslutning till stigarna vid Rysjön. Informationsskyltarna skall ha av Länsstyrelsen godkänd text och bör innehålla en orienteringskarta som visar reservatets omfattning, stigar etc. Skyltarna bör också ge en kort beskrivning av områdets natur- och kulturvärden, skyddsmotiv, beslutsmyndighet, förvaltare samt föreskrifter för allmänheten. Mindre informationsskyltar med upplysning om gränser, stigar och föreskrifter för allmänheten skall även sättas upp där stig eller väg i övrigt leder fram till reservatet nordväst

Vid rastplatsen intill Kullemossen bör en lätt buskröjning utföras för att ge utsikt över mosseplanet.

resp. söder om Långemossen (se bifogad karta) och vid rastplatsen intill Kullemossen.

Besökarna bör informeras om de naturskogsförhållanden som kan studeras på platsen genom att mindre informationsskyltar sätt upp på intressanta platser i anslutning till stigarna i reservatet.

Utmärkning av reservatets gräns

Gränsmarkering skall, genom förvaltarens försorg, utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

III. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Dokumentation av skötselåtgärder m.m.

Dokumentation av skötseln skall göras med avseende på utförda åtgärder, tidpunkten för utförandet, noteringar om effekter av åtgärden, kostnader och intäkter samt finansieringen av förvaltningen. Förvaltaren svarar för dokumentationen av skötseln. Förvaltaren av reservatet bör vidare dokumentera förhållanden som kan påverka naturvärdena inom reservatet negativt, såsom slitage och nedskräpning. Dokumentationen skall utgöra ett av underlagen vid eventuell revidering av skötselplanen.

Om överträdelser av reservatsföreskrifterna eller andra åtgärder som kan hota naturvärdena uppmärksammas av förvaltaren, bör denna snarast ta kontakt med tillsynsmyndigheten (f.n. Länsstyrelsen).

Uppföljning av naturvärdenas utveckling.

För att underlätta uppföljningen bör den befintliga grunddokumentationen av reservatets naturskog kompletteras i fråga om tillgången på död ved, trädslagsammansättningen m.m. Kompletteringen bör även innefatta kvantitativa uppgifter om populationer av hotade arter knutna till i naturskogen respektive våtmarkerna. Därefter bör vart 10:e år en uppföljning göras.

IV. REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

De åtgärder som anges i skötselplanen skall ses över vart tionde år eller i övrigt vid behov. Om det anses motiverat skall skötselplanen revideras i samband med översynen.

V. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Åtgärder enligt skötselplanen bekostas med statliga medel.